

Република Македонија
НАРОДЕН ПРАВОБРАНИТЕЛ

Republika e Maqedonisë
AVOKATI I POPULLIT

O M B U D S M A N
Republic of Macedonia

Народниот правобранител - Национален превентивен механизам (НПМ) на 04.06.2014 година спроведе последователна посета на КПД Штип. НПМ ја спроведе посетата придружуван од надворешни соработници од Здружението на психијатри, како и Здружението на форензичари од Институтот за судска медицина, врз основ на претходно склучени Меморандуми за соработка.

НПМ спроведе ненајавена последователна посета на КПД Штип во рамки на мандатот и надлежностите кои произлегуваат од Факултативниот протокол кон Конвенцијата против тортура и друго свирепо, нечовечно или понижувачко постапување или казнување и Законот за народниот правобранител. Оваа посета следи по редовната посета која НПМ ја спроведе во затворот на 22 и 23.05.2014 година за што изготви Посебен извештај со соодветни констатации и препораки кои беа доставени до управата на Казнено поправниот дом и до Управата за извршување санкции при Министерството за правда на Република Македонија.

Посетата на затворот се спроведе во неколку чекори. Тимот на Националниот превентивен механизам најпрвин спроведе разговор со раководниот тим на КПД Штип предводен од директорот, по што НПМ се подели во два тима. Првиот тим го посети затвореното одделение и самиците, како и здравствениот дел (амбулантата), а вториот тим го посети приемното одделение, полуотворено одделение, како и направи увид во кујната и теретаната. За време на посетата во одделенијата беа спроведени разговори со осудени лица. Исто така НПМ спроведе разговор со секторот за здравствена заштита, направи увид на неколку здравствени картони врз основа на добиени поплаки, увид во книгите за изрекување мерка самица, употреба на средства за присила, како и увид во неколку стручни досиеја кои ги води секторот за ресоцијализација.

При последователната посета беше утврдено дека од бројот на дадени препораки 8 се спроведени, 6 не се спроведени и 5 се делумно спроведени.

Во последователната посета НПМ беше информиран дека до пред извесен период имало вработено 2 лекари и 2 медицински техничари, но 1 лекар и 1 медицински техничар ја напуштиле работата. Поради очекуваното превземање на здравствениот дел од страна на Министерството за здравство, не може да се бара пополнување на испразнетите места. Во периодот од минатата посета во КПД Штип била организирана здравствена едукација за сите вработени и за сите осуденици на повеќе теми (туберкулоза, ХИВ/СИДА, хепатитис Ц). Лицата кои се под метадонска терапија истата редовно ја примаат, но немале контролен преглед од страна на психијатар во однос на дозата која ја земаат, односно истата ја примаат со месеци без повремени контролни прегледи.

Сите осудени лица се пожалија на проблемите што ги имаат со неконтинураното снабдување со вода која е хемиски неисправна, односно се користи само како техничка вода, а за пиење се снабдуваат со вода од цистерна. Согласно заклучоците на надворешните соработници на НПМ, потребно е да се реши проблемот што го имаат со неконтинуираното снабдување со вода која е хемиски неисправна, односно се користи само како техничка вода, а за пиење се снабдуваат со вода од цистерна. Потребно е ова прашање да биде решено бидејќи необезбедувањето на вода која е хемиски и бактериолошки неисправна може да предизвика појава на инфективни заболувања во вид на епидемија кај осудените лица кои можат да завршат со смртен исход доколку навреме не се хоспитализира, особено во летен период кога можноста од инфективни заболувања е зголемена.

При спроведената посета, а во разговор со лекарот НПМ беше информиран дека сеуште е актуелен проблемот со здравствените картони на префрлените лица од други затвори. Тимот на НПМ направи увид во здравствените картони на лицата кои се префрлени од други затвори и беше утврдено дека при преместувањето од други затвори не е донесена нивната здравствена документација, поради што лекарот нема увид во нивната здравствена состојба или препишана терапија. Тоа претставува голема пречка во континуираното добивање на потребната терапија, посебно во случаи на хронични состојби за кои е потребно време и средства за повторна дијагностика или евалуација на здравствената состојба на осудените лица. Како посебен проблем беше истакнато недоставувањето на здравствена документација од КПД Идризово, па лекарот мора оваа документација да ја бара дополнително.

Во оваа насока беше дадена препорака да се изврши реконструкција на водоводната мрежа во затворот, и тоа поради повеќе аспекти, како за зачувување на здравјето на осудените лица, така и за превенција на појава и ширење на повеќе болести, како и да се изготви протокол за трансфер на осудено лице од една во друга казнена установа кој ќе го опфати и префрлањето на медицинската документација.

При последователната посета НПМ спроведе разговор со поголем број на осудени лица во поголем број од одделенијата, каде што односот на секторот за обезбедување беше оценет генерално како коректен, односно најголемиот број на осудени лица беа задоволни од односот на службата за обезбедување, како и од секторот за ресоцијализација (матичните воспитувачи). Но сепак имаше и дел од осудени лица кои се пожалија за употреба на физичка сила од секторот за обезбедување.

Како резултат на реализираната посета Народниот правобранител како Национален превентивен механизам подготви посебен извештај во кој го констатираше степенот на спроведени препораки и даде соодветни укажувања до Управата за извршување на санкциите и КПД Штип.